

Nytt fra Klima- og miljødepartementet

Nettverkssamling for regional og kommunal planlegging

Jørgen Brun

Oslo 30. november 2022

Disse sakene kommer jeg innom

1. Arbeidet med ny kulturmiljølov
2. Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse – samlet oversikt
3. Verdensarv – oppdatert veiledning om konsekvensutredning
4. Klima – arbeidet med ny stortingsmelding om klimatilpasning og revisjon av statlige planretningslinjer
5. Villrein – arbeidet med stortingsmelding og tiltaksplan
6. Luftkvalitet i arealplanleggingen – revisjon av retningslinjene
7. Innsigelsesrundskrivet på miljøområdet - revisjon

1. Kulturmiljølovutvalget

Utarbeidelse av ny kulturmiljølov varslet i Kulturmiljømeldingen, Meld. St. 16 (2019-2020)

- Utvalg oppnevnt i statsråd 22. juni 2022
- Utvalget skal:
 - Foreta en full gjennomgang av dagens kulturminnelov og regulering av kulturmiljø i andre lover
 - Legge frem forslag til en ny lov om kulturmiljø
- Startet arbeidet 1. september 2022
- Frist for å levere NOU 31. august 2024

Eidsborg Stavkirke, Tokke. Foto: Jiri Havran, Riksantikvaren

Folldal gruver. Foto: Birger Lindstad, Riksantikvaren

Hvorfor ny lov?

- Dagens kulturminnelov er blant de eldste forvaltningslovene i Norge (1978)
- Aldri gjort en systematisk gjennomgang av lovens struktur, eller prosessuelle og materielle bestemmelser
- Behov for å møte vår tids og fremtidens utfordringer

Mandatet

- Mandatet er utarbeidet etter en bred medvirkningsprosess
- Sentrale spørsmål utvalget skal vurdere er bl.a.:
 - Reglene om fredning
 - Kulturmiljøforvaltningens organisering og myndighet
 - Regulering av vern av samisk og nasjonale minoriteters kulturmiljø
 - Finnerlønnordningen
 - Regulering av verdensarv
 - Kirker som kulturminner
 - Regulering av løse kulturminner
 - Immateriell kulturarv
 - Ulovlighetsoppfølging og sanksjoner
 - Utførsel, innførsel og tilbakelevering av kulturgjenstander

Mandatet

- Utvalget skal sikre god samordning med tilstøtende regelverk
 - Særlig plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven og trossamfunnsloven
- Medvirkning:
 - Innhenter erfaringer og synspunkter fra berørte departementer, kulturmiljøforvaltningen og miljøer som har praktisk erfaring med regelverk og særlige problemstillinger
 - [Nettside](#) der alle kan komme med innspill

Foto: Elisabet Haveraaen

Samisk offering, Svartnes, Vardø kommune. Foto: Stine Barlindhaug, NIKU

2. Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse – samlet oversikt

- Riksantikvaren utarbeider nå en samlet oversikt over kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse, i samarbeid med fylkeskommunene og Sametinget
- Bygger på eksisterende registre, lokalkunnskap og kulturminneplaner
 - Har valgt ut en rekke kulturmiljøer i by (NB!-registeret)
 - Snart ferdig med å velge ut landskap (KULA-registeret)
 - Skal i gang med å vurdere kulturmiljøer utenfor byene
- Kulturmiljøene og landskapene som til nå er valgt ut fins i Riksantikvarens database Askeladden – ferdigstilling 2023

Foto: Atle Omland Riksantikvaren

Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse – samlet oversikt

- Skal gjøre det lettere for kommunene å vite hvilke kulturmiljøer og landskap som har nasjonal interesse
- Skal tas hensyn til ved planlegging etter pbl.
- Bør få hensynssone vern i kommuneplanens arealdel og i reguleringsplaner
- Kan utløse innsigelse hvis planer kommer i konflikt med de nasjonale interessene til disse kulturmiljøene og landskapene
- Riksantikvaren arbeider med en veileder om dette

3. Verdensarv – oppdatering av veileder om konsekvensutredning

- Ny internasjonal veileder om konsekvensutredning i verdensarvområder fra UNESCO juni 2022 - Miljødirektoratet og Riksantikvaren oppdaterer nå veilederen *Konsekvensutredninger for klima og miljø (M-1941)* for tema verdensarv
- Åtte norske fylker har verdensarvområder – «fremragende universelle kulturmiljø- og naturverdier»
- Ikke eget lovverk - planlegging etter plan- og bygningsloven og tillatelser etter andre lover om bruk av arealer er derfor avgjørende for ivaretagelsen av verdensarvverdiene
- Dere i fylkeskommunene og statsforvalterne gir innspill i planprosesser som omfatter verdensarv, henholdsvis om de kulturmiljø- og naturverdiene som er grunnlag for verdensarvstatusen

Kart: UNESCO

4. Ny stortingsmelding om klimatilpasning

Meld. St. 33
(2012–2013)
Melding til Stortinget

Klimatilpasning i Norge

Slakter Norges innsats – ikke rustet for klimaendringer

De fleste kommuner vet ikke hvilke hus og hjem som kan bli rammet av klimaendringene om 13 år, skriver Riksrevisjonen i ny rapport.

Bryggen i Bergen er et sted som er sårbart for et endret klima. Her fra flom i 2020.
FOTO: INGVILD ULSET / INGVILD ULSET

Milana Knežević
Journalist

Iselin Elise Fjeld
Journalist

Elne Johnsen Helledal
Journalist

Kristine Ramberg Aasen
Journalist

Publisert 3. mars kl. 12:06
Oppdatert 4. mars kl. 11:10

- Regjeringen bestemte i februar 2022 å utarbeide en ny stortingsmelding om klimatilpasning
- Klimaendringene og konsekvensene øker for både natur og samfunn – billigere å handle nå enn å vente (FNs klimapanel februar 2022)
- Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon mars 2022:
 - flertallet av kommunene har for liten oppmerksomhet om konsekvenser av klimaendringene
 - for lav kvalitet på utredninger og planer
 - behov for et bedre styringsverktøy for samordne innsatsen
 - behov for å konkretisere tiltak og sikre fremdrift
- Miljødirektoratets rapport om klimatilpassningsarbeidet og statsforvalternes uttalelser - viktig kunnskapsgrunnlag
- Innspillsmøter høsten 2022 – meldingen legges frem i løpet av 2023

Revisjon av statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

- Miljødirektoratet har evaluert og forslått endringer i retningslinjen knyttet til prosess og ansvar, energiplanlegging, sirkulær økonomi og karbonrike arealer
- Økt kunnskapsgrunnlag, en rekke nye forpliktelser; Parisavtalen, klimaloven, avtale med EU, økt fokus på ikke-kvotepfiktige utslipp og utslipp fra arealbruksendringer
- Forslaget kommer på høring

Foto: Asplan Viak

5. Villrein - stortingsmelding og tiltaksplan

- Regjeringen bestemte i oktober 2022 å utarbeide en stortingsmelding og en tiltaksplan for hver av de ti nasjonale villreinområdene
- Negativ utvikling; rødlistet i 2021, skrantesjuka, dårlig områdekvalitet
- Statsforvalterne fått i oppdrag å koordinere arbeidet med tiltaksplanene
- Bred innspillsprosess i 2023

Foto: NMBU

6. Luftkvalitet i arealplanlegging – revisjon av retningslinjene

- En evaluering og forslag til revisjon av Retningslinjer for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520) foreligger
- Felles oppdrag fra HOD, SD og KLD til Helsedirektoratet, Vegdirektoratet, FHI og Miljødirektoratet
- Forslaget kommer på høring

Foto: Marianne Gjørv

7. Innsigelsesrundskrivet – revisjon

- En evaluering og forslag til endringer av rundskrivet *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet, klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis (T-2/16)* foreligger
- Oppdrag til Miljødirektoratet i samarbeid med Riksantikvaren
- Under arbeid i departementet

Noen relevante lenker

[Kulturmiljølovutvalet](#)

[Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse \(KULA\)](#)

[Kulturmiljø av nasjonal interesse i byer og tettsteder \(NB!-registeret\)](#)

[Askeladden](#)

[Konsekvensutredninger klima og miljø \(veileder M-1941\)](#)

[Klimatilpasning - regjeringen.no](#)

[Klimatilpasning – Miljødirektoratet](#)

[Pressemelding om stortingsmelding villrein](#)

[Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet \(T-2/16\)](#)

Takk for oppmerksomheten

